

Landelijke Beroepsgroep
Begeleiders Onderwijs

Beter Begeleiden Jaargang 11, nummer 4

Beter Begeleiden is een uitgave van de Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs (LBBO).

De LBBO richt zich op intern begeleiders, jonge-kindspecialisten, ambulante begeleiders, gedragspecialisten, beeldbegeleiders en specialisten begaafdheid.

LBBO

Leyensweg 113 A5
3721 BC Bilthoven
Telefoon: 085-7606246
E-mail: kantoor@lbbo.nl
Website: www.lbbo.nl

Coördinatie

Petra van de Pol

Eindredactie

Femke van den Berg, Bureau Bisontekst

Hoofdredeactie

Elleke van den Burg-Poortvliet

Redactie

Engelien Houben-Feddema, Josje Jaasma,
Anita de Jong, Nettie Kramer, Ingrid Nuijt,
Lidy Peters, Joke Verwoerd

Aan dit nummer werkten mee

Femke Danse, Eugenie van Dijck, Marita Eskes,
Angela ten Ham-Cozijnsen, Janneke de Heer,
Debora van den Heuvel, Eva Kock, Christa Lodewijks,
Erik Meester, Naomi Mertens, Annelies de Muijnck,
Noëlle Pameijer, Sylvia Peters, Linda Reus, Ghislaine Rootlieb,
Corine Vos, Petra de Waard, Dick van der Wateren

Beeld

Freepik.com, iStock, Nationale Beeldbank, Pica,
Ruud Bijman, Tom van Limpt Fotografie en eigen
beeldmateriaal van auteurs en geïnterviewden

Concept vormgeving

Buitengewoon Concept

Vormgeving/Druk/Sales/Verspreiding

Elma Media B.V.

Oplage

5000

Verschijsing

Beter Begeleiden verschijnt zes keer per jaar
en wordt per post verstuurd naar alle leden
van de LBBO.

Copyright 2021

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd,
overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever is niet
aansprakelijk voor enig handelen op grond van
de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane mededelingen.

Redactioneel

Normaal

Een nieuw jaar, nieuwe kansen. Dat lijkt meer dan ooit op te gaan voor het schooljaar dat voor ons ligt. Wat een bizarre tijd hebben we achter de rug. Wie had twee jaar geleden gedacht dat we scholen zouden sluiten, met mondkapjes door de gangen zouden lopen en externen in onze schoolgebouwen zouden weren? Het ergste hebben we natuurlijk achter de rug. Maar toch, soms blijft het knagen: wordt dit schooljaar écht weer normaal?

Eerlijk gezegd: ik denk voorlopig van niet. De onderzoekscijfers over de gevolgen van de coronacrisis voor het onderwijs blijven ons achtervolgen. Dit voorjaar denderde *De Staat van het Onderwijs* van de onderwijsinspectie over ons heen. En voor de zomervakantie verschenen nieuwe cijfers van het *Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs*, waaruit blijkt dat bij rekenen-wiskunde, spelling en begrijpend lezen de leergroei van basisschoolkinderen lager is dan in de jaren voor corona. Kijkend naar de achterstanden is er bovendien nog steeds een kloof tussen leerlingen uit hogere en lagere sociaal-economische milieus (bron: nro.nl).

Je zou moedeloos of geïrriteerd kunnen worden van deze cijfers. Vaak lijkt het alsof er maar weinig goed gaat. Terwijl er wel degelijk lichtpuntjes zijn. Waarschijnlijk zie je er talloze om je heen. Uit hetzelfde cohortonderzoek blijkt dat leerlingen de vertraging die ze opliepen tijdens de eerste schoolsluiting deels weer hebben ingehaald. Ook is er geen verschil meer tussen kinderen met en zonder migratieachtergrond (bron: nro.nl). Is dat geen fantastisch bericht? We zijn er nog niet, maar de inspanningen van leerlingen, leraren, begeleiders, ouders en anderen zijn niet voor niets geweest.

Uit verschillende artikelen in dit magazine blijkt dat goed onderwijs verschil maakt. Zo lees je in het artikel van Marita Eskens (pagina 6) hoe groot jouw invloed op het leren lezen van kinderen kan zijn. En Erik Meester, Linda Reus en Eva Kock beschrijven hoe cruciaal je rol is in de ontwikkeling van kleuters (pagina 24). Hopelijk zijn de artikelen een aanmoediging voor dit nieuwe schooljaar, waarin we concreet aan de slag gaan met interventies uit het Nationaal Programma Onderwijs. Als we kansen pakken, gaan we ongetwijfeld vruchten plukken. En misschien wordt alles dan toch weer een beetje normaal.

Elleke van den Burg
hoofdredeacteur@lbbo.nl

Inhoud

- 06** *Leren lezen doen we samen*
Welke rol heeft de begeleider bij het leesonderwijs? Marita Eskes zet het op een rij.
- 11** *'We moeten de basisvaardigheden aanleren'*
Kort interview met Marita Eskes, wier handboek over technisch lezen het Onderwijsboek van het Jaar 2020 werd.
- 12** *Maak je werk zichtbaar!*
Hoe je visualisaties inzet in leerlingbespreking en multidisciplinair overleg.
- 18** *Werken aan een professionele cultuur*
Naomi Mertens geeft tips voor het begeleiden van lerende collega's.
- 23** *Eerste Hulp bij Begeleiden* **Nieuw**
'Ik ben ib'er geworden op de school waar ik als leraar werkte. Hoe geef ik vorm aan mijn nieuwe rol?'
- 24** *Kleuters en leerkansen*
Mag je kleuters onderwijzen of moeten ze vooral spelen? Drie mythes over het kleuteronderwijs doorgeprikt.
- 33** *Recensie Rebelleren kan je leren*
Over *deep democracy* en hoe je dit invoert op school.
- Bijzondere kinderen* **34**
In deze rubriek belichten we een bijzondere of zeldzame aandoening, stoornis of eigenschap bij kinderen. Deze keer: het 22q11.2 deletiesyndroom.
- De denkende klas* **36**
Lessen worden leuker als leerlingen vaker hun eigen verwondering kunnen volgen.
- Topboek!* **38**
De must-reads van Marita Eskes en Erik Meester.
- Column Sansevieria* **39**
Wie schrijft, die blijft. Maar de schrijfvaardigheid van leerlingen is nog altijd onvoldoende.
- 40** *'Ik ga tomorrow met oma naar de zoo'*
Hoe herken je cognitief talent bij meertalige jonge kinderen?
- Recensie Motiveer en leer* **45**
Over hoe je tieners ondersteunt bij het leren leren, plannen en organiseren.
- Agenda en ledenacties* **47**

